Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka - Poslovna jedinica I Sarajevo
Istočno Sarajevo

МЈЕШОВИТИ ХОЛДИНГ
"ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ",
МАТИЧНО ПРЕДУЗЕЋЕ А.Д. ТРЕБИЊЕ,

ЗАВИСНО ДРУШТВО
"ИСТРАЖИВАЧКО РАЗВОЈНИ
ЦЕНТАР ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКЕ - ИРЦЕ " А.Д.
ИСТОЧНО САРАЈЕВО

НАПОМЕНЕ - уз Финансијске извјештаје 31. децембра 2018. године

САДРЖАЈ

1. ДЈЕЛАТНОСТ..... 2
2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД..... 2
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА..... 7
4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ..... 14
5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА..... 15
6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ..... 15
7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ..... 16
8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ..... 16
9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА..... 16
10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА..... 16
11. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ..... 17
12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ..... 17
13. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ..... 17
14. ОСТАЛИ РАСХОДИ..... 17
15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК..... 17
16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА..... 18
17. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА..... 19
18. ДРУГА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА..... 19
19. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ..... 19
20. КАПИТАЛ..... 20
21. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА..... 20
22. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ..... 21
23. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ..... 21
24. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА..... 22
25. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА 22
26. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА..... 23
27. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ..... 24
28. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ..... 24
29. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ..... 28
30. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА 28
31. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ..... 28

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2018. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Истраживачко развојни центар електроенергетике (ИРЦЕ) а.д. Источно Сарајево (у даљем тексту: "Друштво") основан је 1961. године као самостална научна установа у саставу произвођача електроенергетске опреме Енергоинвест, Сарајево до 1992. године. Након промијена више облика организовања, као и извршене статусне промјене, гдје је као Мјешовито друштвено предузеће прешло у акционарско друштво, Друштво самостално почиње са пословањем од 20. фебруара 2003. године.

На основу Одлуке Владе Републике Српске о организовању Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске" а.д. Требиње од 30. децембра 2005. године, и након регистрације у судски регистар од 17. октобра 2006. године, Друштво послује у саставу Електропривреде Републике Српске као зависно предузеће.

Друштво је регистровано за обављање дјелатности испитивања, анализе и експерименталног развоја у техничко-технолошким и природно математичким наукама, као и за производњу електромотора, генератора, трансформатора, контролних и мјерних инструмената и остале опреме за дистрибуцију електричне енергије.

Јединствени идентификациони број Друштва је 440054308007.

Сједиште Друштва је у Источном Сарајеву у Улици Вука Караџића 17.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје друштва Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске", Матично предузеће а.д. Требиње, Зависно друштво "Истраживачко Развојни Центар Електроенергетике - ИРЦЕ" а.д. Источно Сарајево, и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

2.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Друштва су састављени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим за ревалоризацију одређених сталних средстава и финансијских инструмената који су вредновани по ревалоризованим износима или фер вриједности на крају сваког извјештајног периода, као што је даље описано у рачуноводственим политикама.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 106/15), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС", број 63/16), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16).

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

Друштво је у састављању ових финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3 уз неконсолидоване финансијске извјештаје, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Српске.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Функционална валута и валута извјештавања

Износи у финансијским извјештајима у прилогу су изражени у Конвертибилним маркама (BAM). BAM представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS")

(а) Прописи, стандарди и тумачења на снази у текућем периоду у Републици Српској

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS"), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања ("IFRS", у даљем тексту заједно: "Стандарди"), који су били у примјени на дан 1. јануара 2009. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске.

Промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојени Стандарди и тумачења, издати након 1. јануара 2009. године, нису објављени и званично усвојени у Републици Српској и, сагласно томе, нису примијењени у састављању приложених финансијских извјештаја. Објављени Стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени, као и објављени Стандарди и тумачења који још увијек нису у примјени, објелодањени су у напоменама у наставку - 2.4 (б) и 2.4 (в).

Наиме, на основу одредби новоусвојеног Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 94/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете ("IFRS for SMEs"), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор ("IPSAS"), Међународне стандарде вредновања ("IVS"), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа ("IFAC").

Поред наведеног, у складу са претходним Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 36/09 и 52/11), дана 15. јула 2010. године Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске ("Савез РР РС") је донио "Одлуку о почетку обавезне примјене издања МРС/МСФИ (објављених до 1. јануара 2009. године)", а на основу "Одлуке о овлашћењима за превод и објављивање" надлежне Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине од 10. марта 2006. године (Службени гласник БиХ, број 81/06), којом се таква овлашћења дају Савезу РР РС.

Наведено издање IAS/IFRS је одобрено од стране Фондације одбора за Међународне рачуноводствене стандарде као званични превод на српски језик за Босну и Херцеговину (Републику Српску), Србију и Црну Гору. Према наведеној Одлуци IAS/IFRS објављени до 1. јануара 2009. године обавезно се примјењују на финансијске извјештаје сачињене и презентоване у Републици Српској за обрачунске периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније. Међутим, промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојени Стандарди и тумачења, издати након 1. јануара 2009. године, нису објављени и званично усвојени у Републици Српској.

Руководство Друштва анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 1. јануара 2009. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примијени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(б) Објављени нови Стандарди, измјене постојећих Стандарда и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској

На дан објављивања ових финансијских извјештаја, доле наведени Стандарди и измјене Стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а сљедећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извјештавања, али нису званично усвојена у Републици Српској за годишњи период који почиње на дан 1. јануара 2016. године:

IFRS 1 (ревидовани) "Прва примјена IFRS" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" – Висока хиперинфлација (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" – Укидање фиксних датума за оне који први пут примјењују IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Додатни изузеци за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Ограничени изузеци за упоредна објелодањивања у складу са IFRS 7 за оне који први пут усвајају IFRS (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године),
Измјене IFRS 1 "Прва примјена IFRS" - Државни кредити (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
Измјене IFRS 2 "Исплате по основу акција" – Трансакције групних исплата у новцу по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
IFRS 3 (ревидовани) "Пословне комбинације" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
Измјене IFRS 7 "Финансијски инструменти: Објелодањивања" – Трансфер финансијске имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2011. године),
Измјене IFRS 7 "Финансијски инструменти: Објелодањивања" – Пребијање финансијске имовине и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" и IAS 27 "Појединачни финансијски извјештаји" – Инвестирана друштва (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 12 „Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" и IAS 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" – Инвестирани ентитети: Примјењивање изузетака у консолидацији (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
IFRS 11 "Заједнички аранжмани" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
Измјене IFRS 11 "Заједнички аранжмани" – рачуноводство спајања интереса у заједничким пословима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
IFRS 13 "Одмјеравање фер вриједности (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
IFRS 14 "Регулаторни одложени рачуни" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", IFRS 11 „Заједнички аранжмани" и IFRS 12 "Објелодањивања о учешћу у другим правним лицима" - Упутство о транзицији (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" – Презентација ставки Осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2012. године),

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(б) Објављени нови Стандарди, измјене постојећих Стандарда и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској (наставак)

Измјене IAS 1 "Презентација финансијских извјештаја" – Иницијатива за објелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
Измјене IAS 12 "Порез на добит" – Одложени порези: Покриће основне имовине (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2012. године),
Измјене IAS 16 "Некретнине, постројења и опрема" и IAS 38 "Нематеријална улагања" – Објашњење прихватљивих метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
Измјене IAS 16 "Некретнине, постројења и опрема" и IAS 41 "Пољопривреда" – Пољопривреда: биолошка средства која су предмет убирања (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године),
Измјене IAS 19 "Бенефиције запослених" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
Измјене IAS 19 "Бенефиције запослених" – Планови дефинисаних примања: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јули 2014. године),
Измјене IAS 24 "Објелодањивања о повезаним странама" - Поједностављивање захтијеваних објелодањивања за ентитете у државном власништву и појашњење дефиниције повезаних страна (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
Измјене IAS 27 "Консолидовани и појединачни финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
IAS 27 (ревидован у 2011. години) "Појединачни финансијски извјештаји" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
IAS 27 "Појединачни финансијски извјештаји" – Капитални метод у појединачним финансијским извјештајима (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године)
IAS 28 (ревидован у 2011. години) "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
Измјене IAS 32 "Финансијски инструменти: Приказивање" – Рачуноводствено обухватање права (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. фебруара 2010. године),
Измјене IAS 32 "Финансијски инструменти: Презентација" – Пребијање финансијске имовине и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
Измјене IAS 36 "Обезвређење средстава" – Објелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
Измјене IAS 39 "Финансијски инструменти: Признавање и мјерење" – Прихватљиве хеџинг ставке (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
Измјене IAS 39 "Финансијски инструменти: Признавање и одмјеравање – Замјена деривата и наставак рачуноводства хеџинга" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 16. априла 2009. године (IFRS 2, IFRS 5, IFRS 8, IAS 1, IAS 7, IAS 17, IAS 18, IAS 36, IAS 38, IAS 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена је на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2010. године),
Измјене различитих стандарда и тумачења која су резултат пројекта годишњег квалитативног побољшања IFRS објављеног 6. маја 2010. године (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 7, IAS 1, IAS 27, IAS 34, IFRIC 13) првенствено кроз отклањање неконзистентности и рашчишћавање текста (већина измјена је на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
Измјене различитих стандарда "Унапређења IFRS (2012.)" која су резултат годишњег унапређења IFRS објављена 17. маја 2012. године (IFRS 1, IAS 1, IAS 16, IAS 32, IAS 34), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примијене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године)

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(б) Објављени нови Стандарди, измјене постојећих Стандарда и тумачења на снази у текућем периоду који још увијек нису званично преведени и усвојени у Републици Српској (наставак)

Измјене разних Стандарда "Унапрјеђења IFRS (период 2010. - 2012.)" која су резултат годишњег унапрјеђења IFRS (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24 и IAS 38), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примијене за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014. године),
Измјене разних Стандарда "Унапрјеђења IFRS (период 2011. - 2013.)" која су резултат годишњег унапрјеђења IFRS (IFRS 1, IFRS 3, IFRS 13 и IAS 40), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примијене за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2014. године),
Измјене IFRIC 14 "IAS 19 - Граница дефинисаних примања запослених, минимум захтјева фонда и њихова интеракција" - Претплата минималних захтјева фонда (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2011. године),
IFRIC 17 "Пренос неновчаних средстава власницима предузећа" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
IFRIC 18 "Пренос средстава комитентима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2009. године),
IFRIC 19 "Укидање обавеза инструментима капитала" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2010. године),
IFRIC 20 "Трошкови откривке у производној фази површинских рудника" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2013. године),
IFRIC 21 "Дажбине" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2014. године),
"Свеобухватни оквир за финансијско извјештавање 2010. године" што представља измјену "Оквира за припремање и приказивање финансијских извјештаја" (на снази од датума објављивања, односно од септембра 2010. године) и
Измјене разних Стандарда "Унапрјеђења IFRS (период 2012. - 2014.)" која су резултат годишњег унапрјеђења IFRS (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 и IAS 34), са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене би требало да се примијене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2016. године).

(в) Нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, сљедећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда су биле издате, али нису постале ефективне:

IFRS 9 "Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
Измјене IFRS 2 "Плаћања акцијама" – Класификација и мјерење трансакција плаћања акцијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
IFRS 15 "Приходи од уговора са купцима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
IFRS 16 "Лизинг" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји" и IAS 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" – Продаја или учешће у имовини између инвеститора и придруженог ентитета или заједничког подухвата (датум примјене је одложен на неодређено вријеме, док се пројекат истраживања капиталног метода не закључи),
Измјене IFRS 4 "Уговори у осигурању", примјена IFRS 9 „Финансијски инструменти" са IFRS 4 "Уговори у осигурању" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године гдје се IFRS 9 "Финансијски инструменти" примјењују по први пут),
Измјене IAS 7 "Извјештај о токовима готовине " – Иницијатива за објелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017. године),

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS") (наставак)

(в) Нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени (наставак)

Измјене IAS 12 "Порез на добитак" – Признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2017. године).
Измјене IAS 40 "Инвестиционе некретнине" – Пренос инвестиционих некретнина (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануар 2018. године),
Измјене разних Стандарда "Унапређења IFRS (период 2014. - 2016.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 1, IFRS 12 i IAS 28) са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене IFRS 12 би требало да се примијене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017. године, а измјене IFRS 1 и IAS 28 би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године) и
IFRIC 22 "Трансакције у страној валути и разматрања унапријед" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од продаје

Друштво евидентира реализацију по фактурној вриједности, у нето износу након умањења за дате попусте, поврате и уз искључење пореза на додату вриједност.

Приходи и расходи од камата се књиже у корист односно на терет обрачунског периода на који се односе.

3.2. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки некретнина, постројења и опреме исказани су у стварно насталом износу.

3.3. Прерачунавање средстава и обавеза у страним средствима плаћања

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања су прерачунате у њихову противвриједност у ВАМ по званичном курсу важећем на дан биланса стања.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у ВАМ по званичном курсу важећем на дан сваке промјене. Настале позитивне и негативне курсне разлике књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном средстава и обавеза у страним средствима плаћања на дан биланса стања и курсне разлике настале прерачуном пословних промјена у страним средствима плаћања у току године, књиже се у корист или на терет биланса успјеха.

3.4. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су иницијално исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Наведену набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Некретнине, постројења и опрема (наставак)

Након иницијалног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднују по фер вриједности. Ради свођења вриједности некретнина, постројења и опреме на њихову фер тржишну вриједност, Друштво је, у току 2015. године, ангажовало независног процјенитеља да изврши процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва са стањем на дан 31. децембра 2015. године. Независни процјенитељ је извршио процјену фер вриједности некретнина, постројења и опреме коришћењем трошковног приступа (DRC метод), а као допунски корективни метод је коришћен тржишни приступ (метод директног упоређивања цијена), и у свом извјештају утврдио позитивне и негативне ефекте процјене вриједности, по сваком појединачном средству. Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме повећа као резултат ревалоризације, утврђени добитак се књижи у корист ревалоризационих резерви које представљају дио укупног капитала, осим за износе за које та повећања представљају сторнирање износа смањења вриједности, која су по ранијим ревалоризацијама била утврђена за иста та средства и која су, у ранијим периодима, била призната као трошак, у ком случају се ревалоризацијом утврђено повећање књижи у корист биланса успјеха до износа до кога је раније смањење било књижено као трошак.

Када се књиговодствена вриједност некретнина, постројења и опреме смањи као резултат ревалоризације, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи на терет биланса успјеха. Међутим, губитак утврђен ревалоризацијом се књижи директно на терет капитала у оквиру ревалоризационих резерви до износа до кога је раније повећање било књижено као ревалоризационе резерве.

Под некретнинама, постројењима и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године.

Добит која настане приликом расходовања некретнина, постројења и опреме књижи се у корист осталих прихода. Губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност средства. Оправке и одржавања се књиже на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

3.5. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме се обрачунава по стопама које су добијене на основу процјене преосталог вијека коришћења и набавне и процијењене вриједности некретнина, постројења и опреме.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, опреме и нематеријалних улагања, који је служио као основа за обрачун амортизације и примијењене стопе у току 2014. године је сљедећи:

	31. децембар 2017.		31. децембар 2016.	
	Стопа амортизације %	Вијек трајања (година)	Стопа амортизације %	Вијек трајања (година)
Грађевински објекти	1.5%	67	1.5%	67
Опрема за лабораторију	1.5 - 20%	5 - 67	1.5 - 20%	5 - 67
Намјештај	10%	10	10%	10
Рачунари	10 - 20%	5 - 10	10 - 20%	5 - 10

3.6. Обезвређење вриједности имовине

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања приказане у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко средство постоји обезвређење, надокнадиви износ те имовине се процјењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Обезвређење вриједности имовине (наставак)

Обезвређење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се обезвређење третира као смањење ревалоризационе резерве до ревалоризованог износа.

Ако се касније поништи обезвређење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвређење. Поништење обезвређења се рачуна као приход текућег периода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се поништење обезвређења третира као повећање ревалоризационе резерве.

На дан 31. децембра 2016. године руководство Друштва сматра да не постоје индикације умањења вриједности некретнина, постројења и опреме Друштва.

3.7. Разграничени приходи од донација

Разграничени приходи од донација представљају вриједност примљених некретнина, постројења и опреме без накнаде, који се амортизују у износу који представља износ трошка годишње амортизације некретнина, постројења и опреме која су примљена без накнаде, као и износ свођења дугорочних обавеза на фер вриједност по основу примитка кредита по каматној стопи нижој од тржишне, а све у складу са IAS 20 "Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи".

3.8. Бенефиције запосленима

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Посебним колективним уговором о раду, Друштво је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнину у износу од најмање шест просјечних нето плата Друштва или запосленог, ако је то повољније за запосленог.

Поред тога, Друштво је у обавези да исплаћује и јубиларне награде у висини између једне и три просјечне мјесечне плате Друштва у мјесецу прије исплате. Број мјесечних зарада за јубиларне награде одређује се на основу броја година које је запослени провео у Друштву, што је приказано у сљедећој табели:

Број година проведених у Друштву	Број плата
10	1
20	2
30	3

На основу IAS 19 "Примања запослених" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Опорезивање

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит ("Службени гласник РС", број 94/15), а који се примјењује почевши од 1. јануара 2016. године. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, односно повећања и смањења пореске основице, а у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање регистроване властите производне дјелатности и за износе плаћеног пореза на доходак и доприноса на лична примања за више од 30 новозапослених радника на крају пословне године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност ("Службени гласник БиХ", број 9/05, 35/05 и 100/08) уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

3.10. Финансијски инструменти

Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва, од момента када је Друштво уговорним одредбама везано за инструмент.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Финансијски инструменти (наставак)

(а) Финансијска имовина

Сва финансијска имовина се признаје, односно престаје се признавати на датум трговања кад је купопродаја финансијског средства дефинисана уговореним датумом испоруке финансијског средства у роковима утврђенима према конвенцијама на предметном тржишту, и иницијално је мјерена по фер вриједности, укључујући трансакционе трошкове. Недериватна финансијска имовина се класификује у сљедеће категорије: финансијска имовина расположива за продају, у посједу до доспијећа, по фер вриједности кроз биланс успјеха, те дати кредити и потраживања. Класификација зависи од природе и сврхе финансијске имовине, и одређена је у тренутку иницијалног признавања.

Метода ефективне каматне стопе

Метода ефективне каматне стопе је метода обрачуна амортизованог трошка финансијске имовине и распоређивања прихода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која тачно дисконтује будућа новчана примања књиговодствене вриједности финансијске имовине кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине, или гдје је то могуће, краћег периода.

Приходи се признају на бази ефективне каматне стопе за кредите и потраживања и дужничке инструменте, изузев за оне који су исказани по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина расположива за продају

Акције које не котирају на берзи и откупиви дужнички вриједносни папири држани од стране Друштва, а којима се тргује на активном тржишту, су класификовани као расположиви за продају и презентују се по фер вриједности, користећи се текућом тржишном вриједности неког другог инструмента који је суштински једнак или се базира на очекиваним новчаним токовима имовине која представља основ улагања. Улагања за која није могуће реално утврдити фер вриједност се мјере по трошку.

Добици и губици који настају због промјене фер вриједности директно утичу на капитал, односно на нереализоване добитке/губитке од ХоВ расположивих за продају, са изузетком умањења за импаритетне губитке, камате обрачунате користећи метод ефективне каматне стопе и добитак или губитак на монетарну имовину од курсних разлика, који се директно признају у биланс успјеха периода. Када се таква имовина продаје, или је изложена трајном смањењу вриједности, кумулативни добитак или губитак претходно остварен по фер вриједности за улагања је укључен у приходе и расходе периода. Инструменти капитала класификовани као расположиви за продају који не котирају на активном берзанском тржишту, и чија се фер вриједност не може поуздано утврдити, су вредновани према историјском трошку умањеном за обезвређење.

Фер вриједност финансијских средстава расположивих за продају изражених у страној валути се одређује у тој валути и прерачунава се по важећој курсној стопи на дан извјештаја о финансијском положају. Промјена у фер вриједности која се може приписати промјенама курса и која резултује промјени амортизованог трошка средства, признаје се у билансу успјеха, док се остале промјене признају као промјене у осталом укупном резултату.

Финансијска средства која се држе до доспијећа

Обвезнице са фиксним или одредивим плаћањима и фиксним роком доспијећа, за које Друштво има позитивну намјеру и могућност да их чува до доспијећа, класификују се као имовина у посједу до доспијећа. Евидентирају се по трошку амортизације користећи методу ефективне каматне стопе, умањеном за умањење вриједности, са приходом који се признаје на бази ефективног прихода.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Финансијски инструменти (наставак)

(а) Финансијска имовина (наставак)

Дати кредити и потраживања

Потраживања од купаца, кредити и остала потраживања са фиксним или одредивим плаћањима која не котирају на активном тржишту класификују се као кредити и потраживања. Кредити и потраживања вреднују се по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе, умањени за процијењено умањење вриједности. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално.

Потраживања су приказана по њиховој номиналној вриједности, умањеној за исправке вриједности ненаплативих потраживања. Исправка вриједности потраживања врши се индиректно за износ доспјелих потраживања која нису наплаћена у одређеном периоду од датума доспијећа за плаћање, што су, према процјени менаџмента базираној на историјским доказима о износу с тим у вези насталих губитака, потраживања која нису наплаћена преко годину дана. Директан отпис потраживања се врши у случајевима када је немогућност наплате извјесна и документована. Потраживања која су предмет компензације се исправљају по нето принципу.

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вриједности кроз биланс успјеха, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум извјештаја о финансијском положају. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измијењени.

За акције које не котирају на берзи, а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вриједности вриједносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају, и потраживања по финансијском зајму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или деликвенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник доћи у стечај или финансијску реорганизацију.

За одређене категорије финансијске имовине, као што су потраживања од купаца, средства за која је процијењено да нису умањена, накнадно се процјењују на умањење на колективној основи.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Финансијски инструменти (наставак)

(а) Финансијска имовина (наставак)

Умањења финансијске имовине (наставак)

Објективан доказ умањења портфолија потраживања укључује претходно искуство Друштва у наплати, кашњење у наплати након периода доспијећа, као и промјене у националним или локалним економским условима који су у узајамној вези са неизвршењем потраживања. За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вриједности имовине и садашње вриједности процијењених будућих новчаних токова, дисконтованих користећи оригиналну ефективну каматну стопу финансијског средства.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине је умањена за губитке умањења директно за сву финансијску имовину, осим за потраживања гдје је књиговодствена вриједност умањена кроз употребу резервисања за умањење вриједности. Када није могуће наплатити потраживања од купаца, онда су иста отписана на терет резервисања за умањење вриједности. Накнадни повrати износа који су претходно отписани се оприхођују у корист резервисања за умањење вриједности. Промјене у књиговодственој вриједности резервисања за умањење вриједности евидентирају се у извјештају о добитку и губитку.

Са изузетком хартија од вриједности расположивих за продају, ако се, у наредном периоду, износ губитака од умањења вриједности смањи, и то смањење се односи на догађај који је настао након што је умањење признато, претходно признат губитак умањења може се признати кроз извјештај о укупном резултату у мјери која неће резултовати књиговодственим износом већим него што би био амортизовани трошак да није дошло до признавања умањења вриједности на датум када је умањење вриједности исправљено. Губици од умањења вриједности хартија од вриједности класификованих као финансијска имовина расположива за продају, претходно признати кроз извјештај о укупном резултату, не поништавају се кроз извјештај о укупном резултату. Било које увећање у фер вриједности након губитка од умањења је признато директно у капитал.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну, или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

(б) Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вриједности умањеној за трошкове који се директно могу приписати трансакцији. Након почетног признавања, финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната, умањена за отплате главнице, умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује, капитализују се као дио набавне вриједности тог средства, и то само у периоду када се средство припрема за употребу или продају, и када је вјероватно да ће имати за резултат будуће економске користи, односно када се трошкови могу поуздано измјерити.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају као расход у билансу успјеха, у периоду у коме су настали.

3.12. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвијесности при давању процјене на дан биланса стања, која носи ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у даљем тексту.

Процијењени корисни вијек некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања је засновано на процјени независног процјенитеља, као и историјском искуству са сличним средствима и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора за новонабављена средства која нису била предмет процјене. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње, или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Обезвређење вриједности средстава

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности средстава приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко средство постоји обезвређење, надокнадиви износ тог средства се процјењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности. За потраживања од друштава у саставу Холдинга не врши се исправка потраживања обзиром да руководства Друштва и Холдинга сматрају да у оквиру Холдинга нема ризика коначне наплате.

Одложена пореска средства/обавезе

Одложена пореска средства призната су на све неискоришћене пореске губитке до мјере до које је извјесно да је ниво очекиваних будућих опорезивих добитака довољан да се неискоришћени порески губици могу искористити. Значајна процјена од стране руководства Друштва је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућих опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза. У Републици Српској не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима најзеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Приходи од продаје производа и услуга:		
- повезаним правним лицима (напомена 23)	1.326.665	1.225.300
- у земљи	299.086	151,570
- у иностранству	26.898	35,342
	1.652.648	1,412,212

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Приходи од закупа	2.620	3.672
Приходи од донација	1.770	1,770
Приходи од рефундације	6.050	
	10.440	5,442

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

У ВАМ

		Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
510	Трошкови материјала за израду	46.108	876
512	Трошкови осталог материјала	11.144	12,370
513	Трошкови електричне енергије - повезана правна лица (напомена 23)	24.533	21,998
	Трошкови горива	10.454	7,314

92.239	42,558

8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

У ВАМ

		Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
52	Трошкови бруто зарада и накнада зарада	419.562	413,430
	Накнаде члановима Надзорног одбора	8.955	8,955
	Накнаде по уговорима о дјелу	0.00	0,00
	Трошкови дневница за службено путовање	9.900	10,529
	Трошкови смјештаја и исхране на службеним путовањима	11.375	10,759
	Трошкови превоза на службеним путовањима	2.665	3,627
	Накнаде за превоз на посао и са посла	3.400	3,150
	Трошкови регреса, огрева, зимнице и божићнице	26.512	28,365
	Остали лични расходи (TO,komisija,pomoći)	43.196	4,270
		525.565	483,085

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

53

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Трошкови услуга на изради учинака	652.432	679,275
Трошкови транспортних услуга	8.532	3,464
Трошкови услуга одржавања	12.480	20,707
Трошкови исртраживања	0.00	3,600
Трошкови комуналних и осталих услуга	3.595	2,981
	677.040	710,027

Трошкови услуга на изради учинака који у 2016. години износе укупно 567,085 ВАМ, највећим дијелом се односе на трошкове ремонта у термоелектранама Гацко и Угљевик извршених од стране "Емонт" д.о.о. Бијељина у износу од 98,000 ВАМ, "Powerdis" д.о.о. Бихаћ у износу од 66,400 ВАМ. Наведени добављачи су били подизвођачи радова и извршења услуга у процесу ремонта термоелектрана које обавља Друштво.

10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Трошкови амортизације (напомена 15)	264.414	255,968
Трошкови резервисања (напомена 19)	1.428	10,606
	265.842	266,574

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2018. године

11. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Трошкови непроизводних услуга	26.388	8,130
Трошкови репрезентације	2.737	2,645
Трошкови премија осигурања	1.678	2,777
Трошкови платног промета	5.124	3,392
Трошкови такси (административне и судске)	3.328	2,731
Трошкови реклама и пропаганде	8.834	0,00
Трошкови претплата на стручну литературу	3.359	2,485
Остали нематеријални трошкови	12.546	9,319
	63.994	31,479

12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ/РАСХОДИ

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Финансијски приходи		
Приходи камата		28,099
Остали финансијски приходи		11
		28,088
Финансијски расходи		
Расходи камата	3.439	(7,464)
	-	(-)
	3.439	(7,464)
	3.439	(7,464)

13. ОСТАЛИ РАСХОДИ

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Губици на продаји опреме	2.605	-
Исправка вриједности потраживања	674.00	2,122
Расходи непризнатог пореза на додату вриједност		-
Остало		7,017
	3.279	9,139

14. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

У ВАМ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Текући порез на добитак	-3.169	(1,741)
Одложени порески расходи	3.148	(4,560)
	(-21)	(6,301)

14. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања и прописане пореске стопе

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Добитак прије опорезивања	31.690	17,410
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(3.169)	(1,741)
Порески ефекти расхода који се не признају	-	-
Порески ефекти прихода који се не признају	-	-
Неискориштени порески губитак	-	-
Текући порез на добитак	(3.169)	(1,741)
Ефективна стопа пореза на добитак	10.00%	10.00%

в) Одложена пореска средства/(обавезе)

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Стање, 1. јануар	13.882	18,443
Усаглашавање пословних евиденција	-	-
Корекција по основу процјене вриједности некретнина, постројења и опреме		(-)
Разлика у обрачуну трошкова амортизације	3.148	(4,560)
Стање, 31. децембар	10.734	(13,882)

15. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

У ВАМ

	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Основна средства у припреми	. година Укупно основна средства
Набавна вриједност					
Стање, 1. јануар 2017. године	478,240	10,995,800	2,776,414	-	14,185,757
Набавке у току периода	-	-	229,086	-	229,086-
Пренос са инвестиција у току	-	-	-	-)	-
Продаја	-	-	(-)	-	
Стање, 31. децембар 2017. године	478,240	10,995,800	3.005,500	-	14,479,540
Ефекти процјене вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања:		9.366	44.741		54.107
- позитивни	-	-		-	-
- негативни	-	-	)	-	(20.159)-)
Набавке у току периода	-	-		-	
Пренос са инвестиција у току	-	-	-	(-)	
Остало	-	-	(-	-	-)
Стање, 31. децембар 2018. године	478,240	11.005.166	3.030.082		14.513.488

15. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)

У ВАМ

	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	2016. и 2017. година Основна средства у припреми	Укупно основна средства
Исправка вриједности					
Стање, 1. јануар 2017. године	-	8,373,216	1,859.047	-	10,232.263
Амортизација у току године (напомена 10)	-	162,354	81,811	-	244,165
Позитивни	-	-	(76,842)	-	(76,842)
Стање, 31. децембар 2017. године	-	8,535,570	1,864.016	-	10,399,586
Ефекти процјене вриједности некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања:					
- позитивни	-				
- негативни	-				
Амортизација у току године (напомена 10)	-	162.421	101.993		264.414
Остало	-		(17.553)	-	(17.553)
Стање, 31. децембар 2018. године	-	8.697.923	1.948.524	-	10.646.447
Садашња вриједност					
Стање, 31. децембар 2018. године	478,240	2.307.243	1.081.559	-	3.867.042
Стање, 31. децембар 2017. године	478,240	2.622,583	970,220	-	4.071,043

На дан 31. децембра 2017. године, осим осигурања возила, Друштво није извршило осигурање грађевинских објеката и остале опреме од основних облика ризика код одговарајућих организација за осигурање.

16. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

	31. децембар 2018.	У ВАМ 31. децембар 2017.
Потраживања од купаца:		
- повезана правна лица (напомена 23)	1.087.576	804,393
- у земљи	76.254	27,551
- у иностранству	-	4,430
- сумњива и спорна потраживања	13.948	13,274
	1.177.576	849,648
Минус: Исправка вриједности		
- сумњивих и спорних потраживања	(-13.948)	(13,274)
	1.163.830	836,374

Просјечан период наплате потраживања од купаца у 2017. години је био 38 дана (2016. године: 42 дана).

17. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31. децембар 2018.	У ВАМ 31. децембар 2017.
Жиро рачун	485.376	493,924
Благајна	484	564
Девизни рачуни	10.960	109,565
	496.820	604,053

18. КАПИТАЛ

Акцијски капитал

До 31. децембра 1999. године капитал Друштва је био 100% у државном власништву, којег је сачињавао почетни државни капитал заједно са дијелом добити распоређеном у овај вид капитала и накнадним ревалоризацијама.

У току 1999. године на основу Закона о приватизацији државног капитала у предузећима и Закона о почетном билансу са стањем на дан 30. јуна 1998. године, Дирекција за приватизацију Републике Српске донијела је Обавјештење о извршеној приватизацији од 24. јула 2002. године којом је утврдила структуру капитала Друштва на дан 30. јуна 1998. године, која се није мијењала до 31. децембра 2005. године.

На основу Одлуке Владе Републике Српске број 02/1-020-60/06 од 30. децембра 2005. године и Одлуке Владе Републике Српске број 04/1-012-1966/06 од 7. септембра 2006. године извршена је промјена структуре акцијског капитала. На основу ових одлука основни капитал Друштва чини акцијски капитал чији је већински власник Мјешовити Холдинг "Електропривреда Републике Српске", Матично предузеће а.д. Требиње.

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембра 2018. године према Централном регистру хартија од вриједности Републике Српске је била сљедећа:

У ВАМ

Опис	% учешћа у укупном капиталу	Вриједност капитала	Број акција
Мјешовити Холдинг Електропривреда РС а.д. Требиње	50.999990	2,567,059	2,567,059
ПРЕФ РС а.д. Бања Лука	9.922816	499,460	499,460
ЗИФ Инвест Нова фонд а.д. Бијељина	11.895479	598,753	598,753
Фонд за реституцију а.д. Бања Лука	4.961408	249,730	249,730
Остали акционари	22.220307	1,118,448	1,118,448
Укупно:	100.000000	5,033,450	5,033,450

Номинална вриједност једне акције на дан 31. децембра 2018. године износи 1.00 ВАМ.

Удјели

Удјели који на дан 31. децембра 2018. године износе укупно 38,771 ВАМ односе се на удјеле физичких лица у капиталу Друштва.

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	Бенефиције за Запослене 2018	2017
Стање, 1. јануар 2017. године	16.835	34,288
Укидање резервисања	(2.760.00)	(9,966)
Повећање резервисања по актуарском обрачуну (напомена 10)	1.428	6,904
Стање, 31. децембар 2018. године	15,503	31,226
Укидање резервисања		(24,997)
Повећање резервисања по актуарском обрачуну (напомена 10)		10,606
Стање, 31. децембар 2018. године	15.503	16,835

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан биланса стања. У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2018. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 6% годишње одређена у складу са познатим приносима на државне обвезнице, а у зависности од доспијећа истих, године радног стажа за одлазак у пензију 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флуктуација запослених на основу података о историјском кретању запослених, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду.

20. КРЕДИТИ

а) *Дугорочни кредити*

	31. децембар 2018.	У ВАМ 31. децембар 2017.
Дугорочне обавезе:		
	86.894	130,342
	86.894	130,342
Минус: Текуће доспијеће дугорочних обавеза		-
Укупно	86.894	130,342

Преглед дугорочних кредита по доспијећу је приказан у наредној табели:

	Текуће доспијеће		Дугорочни дио	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Дугорочни кредити - по амортизованом трошку:				
- ЕИБ 23785	43.447-	-	43.447	130,342
	43.447	-	43.447	10,342

Дугорочни кредит исказан на дан 31. децембра 2016. године у износу од 130,342 ВАМ, односи се на кредит добијен од Европске инвестиционе банке (ЕИБ), одобрен 9. новембра 2000. године са роком отплате од 20 година, грејс периодом од 5 година и каматном стопом ЕУРИБОР + 0.75% годишње. Кредит је намијењен за реконструкцију и ревитализацију трафо станица на територији Републике Српске.

б) Краткорочни кредити

	31. децембар 2018.	У ВАМ 31. децембар 2017.
Краткорочне обавезе:		
- Мјешовити Холдинг Електропривреда РС а.д. Требиње (напомена 23)	49,000	49,000
	49,000	49,000

Кредит у износу од 49,000 ВАМ се односи на позајмицу од стране Мјешовитог Холдинга "Електропривреда Републике Српске", Матично предузеће а.д. Требиње по основу уговора потписаног дана 10. фебруара 2009. године са роком отплате од годину дана, грејс периодом од 1 године и каматном стопом од 1.20% годишње.

21. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА

У ВАМ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Добављачи:		
- у земљи - повезана правна лица (напомена 23)	3.358	3,019
- у земљи - остала правна лица	67.704	24,298
- у иностранству	9.779	51,438
	80.841	78,755

Старосна структура обавеза према добављачима на дан 31. децембра 2017. и 2016. године:

У ВАМ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
0-30 дана	80.841	78,755
	80.841	78,755

Просјечни период плаћања обавеза добављачима у години која се завршава на дан 31. децембра 2016. године је био 15 дана (2015. година - 25 дана).

22. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПВР

У ВАМ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Обавезе за плаћене кредите и камате - повезана правна лица (напомена 23)	695.112	646,731
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	24.270	35,160
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	10.319	1,719
Обавезе за ПДВ	11.670	36,317
Остале обавезе		2,625
	741.371	720,833

Обавезе за плаћене кредите и камате које на дан 31. децембра 2017. године износе 720,833 ВАМ у потпуности се односе на обавезе према Мјешовитом Холдингу "Електропривреда Републике Српске", Матичном предузећу а.д. Требиње који је вршио отплате кредита и припадајућих камата по кредиту ЕИБ 23785 у име Друштва.

23. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним лицима:

БИЛАНС СТАЊА	Напомена	31. децембар 2018.	У ВАМ 31. децембар 2017.
АКТИВА			
Купци повезана правна лица:	16		
Хидроелектране на Врбасу а.д. Мркоњић Град		138.060	54,130
Хидроелектране на Дрини а.д. Вишеград			-
Рудник и термоелектрана Угљевик, а.д. Угљевик		544.535	575,699
Електробијељина а.д. Бијељина			1,521
РиТЕ Гацко а.д. Гацко		282.499	120,861
Електрокрајина		17.433	21,762
Електрохерцеговина		64.215	
Хидроелектрана на Требишњици		40.833	
Укупно потраживања		1.087.576	804,393,
ПАСИВА			
Дугорочни кредити од повезаних правних лица:	20		
МХ "ЕРС", МП а.д. Требиње		(49,000)	(49,000)
Добављачи повезана правна лица:	21		
Електродистрибуција Пале а.д. Пале		(3.358)	(3,019)
Обавезе за плаћене кредите и камате:	22		
МХ "ЕРС", МП а.д. Требиње		695.112	(646,731)
Укупно обавезе		747.470	(698,750)
Обавезе, нето		()	

БИЛАНС УСПЈЕХА		У ВАМ Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
ПРИХОДИ			
Приходи од продаје производа и услуга: ЕРС Требиње	5	118.480	
Електрохерцеговина а.д. Требиње		94.858	70,700
ХЕ на Требишњици а.д. Требиње			-
ХЕ на Дрини а.д. Вишеград		44.150	19,400
ХЕ на Врбасу а.д. Мркоњић Град		171.000	94,900
РиТЕ Угљевик а.д. Угљевик		508.150	745,800
РиТЕ Гацко а.д. Гацко		334.225	270,800
Електрокрајина а.д. Бања Лука		14.900	18,600
Електродобој а.д. Добој			2,100
Електробијељина а.д. Бијељина		3.002	1,300
ХЕТ Требиње		34.900	
		1.323.665	1,225,300
РАСХОДИ			
Трошкови електричне енергије:	7		
Електродистрибуција а.д. Пале		(24.532)	(21,995)
Остали расходи			
РиТЕ Угљевик а.д. Угљевик			(1,440)
			(1,440)
Укупно расходи			(23,435)

24. ДОБИТАК ПО АКЦИЈИ

У ВАМ

	Година која се завршава 31. децембра 2018.	2017.
Добитак обрачунског периода	31.670	20,229
Просјечан пондерисан број издатих акција	5,033,450	5,033,450
Добитак по акцији		0.00208

25. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

25.1. Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбиједи принос на капитал. Структура капитала Друштва састоји се од кредита, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује удјеле, резерве, као и акумулирани добитак (губитак).

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу. Не постоје никакви екстерно наметнути захтјеви по питању адекватности капитала Друштва.

25.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су сљедећи:

У ВАМ

	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
Задуженост а)	132.463	179,342
Готовина и готовински еквиваленти	496.820	(604,053)
Нето задуженост	(364.357)	(424,711)
Капитал б)	4.471.938	4,471,938
Рацио укупног дуговања према капиталу	није примјењиво	није примјењиво

(а) Задуженост се односи на дугорочне кредите и краткорочне кредите.
(б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве, као и акумулирани губитак.

25.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза објелодањени су у напомени 3 ових финансијских извјештаја.

25. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

25.1.Управљање капиталом (наставак)

25.1.3. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената су приказане у наредној табели:

	31. децембар 2018.	У ВАМ 31. децембар 2017.
Финансијска имовина		
Потраживања од купаца	1.163.831	851,823
Готовина и готовински еквиваленти	496.819	604,053
	1.660.650	1,455,876
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	43.447	86,895
Краткорочни кредити	49.000	49,000
Обавезе према добављачима	80.840	78,755
Остале краткорочне обавезе	695.112	684,516
	91.846	899,166

25.2. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику.

Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Друштва.

Друштво не ступа у трансакције са изведеним финансијским инструментима, као што су свопови каматних стопа или форварди. Поред тога, у току 2018. године Друштво није вршило трговање финансијским инструментима.

(1) Тржишни ризик

(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Друштво обавља у страним валутама, руководство Друштва сматра да Друштво није значајно изложено ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (ВАМ), као и у EUR за који је ВАМ везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 ВАМ). У складу са наведеним, руководство Друштва није вршило анализу осјетљивости на промјене курса страних валута.

25. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

25.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(1) Тржишни ризик (наставак)

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине.

Обзиром да Друштво нема каматоносну имовину, приходи Друштва нису зависни од промјене тржишних каматних стопа.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Друштво није изложено значајнијем ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности обзиром да Друштво нема улагања класификованих у билансу стања као средства расположива за продају, или као финансијска средства по фер вриједности чији се ефекти промјена у фер вриједности исказују у билансу успјеха.

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. За управљање ризиком ликвидности одговорно је руководство Друштва које је успоставило одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности. Друштво својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Друштво располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Друштво не користи финансијске деривате.

Рочност доспијећа финансијске имовине Друштва на дан 31. децембра 2018. и 2017. године:

У ВАМ

Финансијска имовина 31. децембар 2017.	до 1 мјесец	1 - 3 мјесеца	3 - 12 мјесеци	1 - 5 година	преко 5 година	Укупно
Некаматоносна		-	-	-	-	1,442,602
		-	-	-	-	1,442,602

Финансијска имовина 31. децембар 2018.	до 1 мјесец	1 - 3 мјесеца	3 - 12 мјесеци	1 - 5 година	преко 5 година	Укупно
Некаматоносна	1.660.650	-	-	-	-	
	1,660.650	-	-	-	-	

Рочност доспијећа финансијских обавеза Друштва на дан 31. децембра 2018. и 2017. године:

У ВАМ

Финансијске обавезе 31. децембар 2018.	до 1 мјесец	1 - 3 мјесеца	3 - 12 мјесеци	1 - 5 година	преко 5 година	Укупно
Некаматоносна	49,000	-	-	132.463	-	181.463
Фиксна каматна стопа	-	-	-		-	
	49,000	-	-	132.463	-	181.463
31. децембар 2017.						
Некаматоносна	49,000	-	-	733,626-	-	782,626
Фиксна каматна стопа	-		-	-	-	-
	49,000	-	-	733,626	-	782,626

25. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

25.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(2) Ризик ликвидности (наставак)

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Друштво очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Друштва може тражити да плати насталу обавезу.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Друштву, што ће резултовати финансијским губитком Друштва. Друштво је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (колатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних лица, готовине и готовинских еквивалената, као и преузетих обавеза.

Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Друштва.

25.3. Фер вриједност финансијских инструмената

Изузев као што је наведено у наредној табели, руководство Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза признатих у приложеним финансијским извјештајима апроксимира њиховој фер вриједности.

У ВАМ

	31. децембар 2018.		31. децембар 2017.	
	Књиговод-ствена вриједност	Фер вриједност	Књиговод-ствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина				
Потраживања од купаца	1.163.831	1.163.831	851,823	851,823
Готовина и готовински еквиваленти	496.819	496.819		
	1.660.650	1.660.650	604,053	604,053
			1,455,876	1,455,876
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити и зајмови	86.895	86.895	86,895	86,895
Краткорочни кредити	49,000	49,000	49,000	49,000
Обавезе према добављачима	80.840	80.840	78,755	78,755
Остале краткорочне обавезе	695.112	695.112	724,283	724,283
	911.847	911.847	938,933	938,933

Претпоставке које су коришћене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједност због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне кредите и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Друштву за сличне финансијске инструменте.

26. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда, док су прописи којима се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу
међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвијесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су
предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореском поступку Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година, при чему право на утврђивање и наплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање не застарijева. То значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала.
Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

Поред наведеног, Друштво има значајне трансакције са повезаним правним лицима. Иако руководство Друштва сматра да Друштво посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења руководства. Руководство Друштва сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по финансијске извјештаје Друштва.

27. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Као што се и очекивало, у току 2017. године Друштво је, као и већина других привредних субјеката у Републици Српској, било под одређеним утицајем финансијске кризе и погоршаних економских услова на тржишту Републике Српске, Босне и Херцеговине и окружењу. Вјероватно је да ће Друштво и у 2018. години, а можда и послије тога, пословати у отежаним и неизвјесним привредним околностима, и то као посљедица слабљења општих економских активности у Републици Српској, Босни и Херцеговини и окружењу. Утицај ове кризе на пословне операције Друштва није могуће у цијелости предвидјети, и због тога постоји елемент опште неизвјесности.

28. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција извјештаја о финансијском положају у ВАМ, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	ВАМ	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
USD	1.6671	1,6671
CHF	1.6267	1,6267
EUR	1.9558	1.9558

РАЧУНОВОЂА :

ЖДРАЛЕ РАЈКА

ДИРЕКТОР:

АЛЕКСАНДАР ТОДОРОВИЋ